

Sygn. akt IX U 1055/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Łącka
Protokolant:	Joanna Metera

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania C. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania C. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 26 maja 2017 r. Znak (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż ubezpieczony nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 4.282,90 zł (cztery tysiące dwieście osiemdziesiąt dwa złote 90/100).**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

Sędzia

Sygn.akt IX U 1055/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.05.2017r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. dokonał miesięcznego rozliczenia emerytury C. S. w związku z przychodu osiągniętym w poszczególnych miesiącach roku 2016, co uzasadniło zmniejszenie świadczenia o kwotę 4282,90 zł i zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu tej kwoty jako nienależnie pobranego świadczenia.

Ubezpieczony C. S. odwołał się od tej decyzji i wniósł o jej zmianę poprzez stwierdzenie brak obowiązku zwrotu żądanej kwoty i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Odwołujący zarzucił, że organ rentowy błędnie przyjął do dokonanego rozliczenia kwotę przychodu z prowadzonej przez niego działalności mimo, że pismem z dnia 18.04.2017r zawiadomił organ rentowy, iż jako przychód z działalności gospodarczej deklaruje kwotę stanowiącą 30% minimalnego wynagrodzenia, tj. kwotę 555 zł.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Dodatkowo odnosząc się do zarzutów podnoszonych w odwołaniu wskazał, że ubezpieczony z tytułu prowadzonej działalności dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń z kodem 0510, tj. kodem właściwym dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia i tą też kwotę podstawy wymiaru składek przyjęto do rozliczenia świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

C. S. ur. (...) od 30.09.1999r jest uprawniony do emerytury górniczej.

W 2016r osiągnął przychód z tytułu umowy zlecenia wykonywanej na rzecz Polskiej Akademii Nauk Zakładu (...) w G. w wysokości 13.900 zł brutto (akta rentowe).

W okresie od 20.07.2015r do 31.10.2016r C. S. prowadził działalność w zakresie sprzątnięcia budynków i obiektów przemysłowych. Działalność prowadził osobiście i nie zatrudniał żadnych pracowników. Nigdy wcześniej nie prowadził żadnej działalności gospodarczej. Z tytułu prowadzonej działalności w związku z pobieraniem emerytury zgłosił się tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgłaszając działalność w ZUSie, pracownik ZUSu podał mu kod, jaki podlega wpisaniu deklaracji zgłoszeniowej. Ubezpieczony nie miał świadomości o różnych kodach działalności gospodarczej (zeznania ubezpieczonego k.18a-19 akt spr.).

Pismem z dnia 6.04.2017r organ rentowy wezwał ubezpieczonego o przesłanie w terminie 14 dni od otrzymania niniejszej korespondencji oświadczenia czy w okresie od 1.01.2016r do 31.12.2016r prowadził działalność gospodarczą, a jeśli tak, to należy zadeklarować w formie oświadczenia przychodu, który stanowi lub mógłby stanowić podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie, przy czym zadeklarowana kwota nie może być niższa niż 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia lub 30% minimalnego wynagrodzenia (jeżeli spełniał warunek do opłacania składek od obniżonej podstawy wymiaru, k. 123 akt rent.).

Ubezpieczony pismem z dnia 18.04.2017r zawiadomił organ rentowy, że w 2016r prowadził działalność gospodarczą i deklaruje przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia (k.125 akt rent.).

Gdyby jako przychód z prowadzonej przez ubezpieczonego działalności przyjąć 30% minimalnego wynagrodzenia, to ubezpieczony w 2016r osiągnął przychód nie przekraczający kwotę 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (informacja organu rentowego k.21 akt spr.).

W oparciu o powyższe, Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r, poz. 887 ze zm.) prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu

na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i pkt 6. Natomiast w myśl ust. 1a ustawy dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność za przychód, o którym mowa w ust. 1 przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepis art. 104 ust. 1a odsyła do art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r, poz. 963 ze zm.), na mocy którego podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy.

Natomiast stosownie do art. 18 lit.a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia działalności, przychodem jest zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy są niesporne.

Ubezpieczony nie prowadził działalności dłużej niż pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od jej rozpoczęcia.

Gdyby miał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe, zadeklarowany jego przychód z tej działalności nie byłby wyższy niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, co wynika z jego oświadczenia z dnia 18.04.2017r.

Ponieważ C. S. jako emeryt nie był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe, deklarował tylko przystąpienie do ubezpieczenia zdrowotnego, a zatem nie mógł dokonać korekty innej deklaracji niż tą, którą złożył.

W ocenie Sądu mimo, że w art. 104 ust. 1a istnieje odesłanie do art. 18 ust. 8, to zauważyć należy, że art. 18 lit.a ustawy o s.u.s. dodany od 24.08.2005r dotyczy osób rozpoczynających prowadzenie działalności i stanowi lex legalis i winien być wykładany ściśle. Nie ma zatem podstaw by uznać, że dla emerytów i rencistów mimo rozpoczęcia przez nich działalności przychód należy obliczać inaczej niż 30% minimalnego wynagrodzenia.

Inne rozumienie tego przepisu prowadziłyby do nieuzasadnionego zróżnicowania ubezpieczonych bez wyraźnej woli ustawodawcy.

Dlatego w ocenie Sądu, w przypadku ubezpieczonego, jako przychód z prowadzonej działalności należało przyjąć 30% minimalnego wynagrodzenia.

W takiej zaś sytuacji, zgodnie z wyliczeniem ZUSu, nie osiągnął ubezpieczony przychodu w 2016r przekraczającego kwotę 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Niezależnie od powyższego, nie zaszyły też przesłanki z art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wobec braku skutecznego pouczenia ubezpieczonego o okolicznościach powodujących zmniejszenie świadczenia.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, pouczenie powinno być jasne, czytelne i zrozumiałe, doprecyzowujące treść przepisów tak, by można je było dostosować do konkretnego przypadku.

Pouczenia w decyzji z dnia 18.08.1999r (pierwszej), przyznającej ubezpieczonemu emeryturę, zawarto jedynie ogólne pouczenie o treści art. 104 a więc nie był on w stanie odnieść go do własnej sytuacji.

Natomiast w ostatniej decyzji przyznającej ubezpieczonemu emeryturę z dnia 13.10.2016r w pkt IX zawarto pouczenie, że w celu ustalenia czy zachodzą przesłanki do zawieszenia lub zmniejszenia emerytury ubezpieczony jest zobowiązany

powiadomić organ rentowy o kwocie przychodu jeżeli prowadzi działalność pozarolniczą, w przypadku nieopłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o kwocie, jaką zadeklarowałby gdyby opłacał składkę nie mniejsza niż kwoty najniższej podstawy wymiaru składek.

To pouczenie nie wskazuje, że przy rocznym rozliczeniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 103 i 104 ustawy emerytalnej nie będzie miał zastosowania przy ustalaniu przychodu art.18 lit. A ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zdaniem Sadu zawarte w tym pouczeniu sformułowanie „kwota najniższej podstawy wymiaru składki” może sugerować, że chodzi o kwotę nie niższą niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o której mowa w art. 18 lit. a.

Mając powyższe na względzie Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w pkt 1 wyroku.

Na mocy art. 98 kpc Sąd orzekł o kosztach postępowania zasadzając je w stawce minimalnej wynikającej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016r zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016r, poz. 1668).

Sędzia: